

Uitgebreide toelichting van het meetinstrument

Medical Outcomes Study 36-Item Short Form Health Survey (MOS SF-36 / SF-36)

RAND-36 item Health Survey (RAND-36)

Mei 2023

Review: 1) van Engelen E

2) Ummels D

Invoer: Bokhorst M

1 Algemene gegevens

	Het meetinstrument heeft betrekking op de volgende categorieën
Lichaamsregio	Overige
Aandoening (ICD)	Overige
Domein 'Menselijk functioneren' (ICF)	Mobiliteit/bewegen; Sensorische functies en pijn; Tussenmenselijke interacties en relaties; Activiteiten; Participatie algemeen; Overige

- *Korte beschrijving* → De SF-36 en de RAND-36 zijn oorspronkelijk gebaseerd op dezelfde Amerikaanse vragenlijst. De twee vragenlijsten verschillen alleen bij sommige items in de wijze van formulering en de wijze waarop sommige schaalscores berekend worden. De SF-36/RAND-36 wordt veelvuldig gebruikt voor het meten van ervaren gezondheid of gezondheidsgerelateerde kwaliteit van leven. Het instrument bevat schalen voor fysiek functioneren, sociaal functioneren, rolbeperkingen door fysieke of emotionele problemen, mentale gezondheid, energie, pijn en algemene gezondheidsbeleving. Een hoge score komt overeen met een betere gezondheidstoestand.¹
- *Doelgroep* → De SF-36/RAND-36 is een generieke vragenlijst en kan bij verschillende doelgroepen gebruikt worden.¹
- *Auteur:*
 - ✓ *Oorspronkelijke versie* → RAND: Ware JE, Sherbourne CD (1990)^{2,3}
 - ✓ *Nederlandse versie* → RAND-36: van der Zee KI, Sanderman R (1993)¹
SF-36: Aaronson N (1998)⁴

2 Doel van het meetinstrument

- Evaluatief / effectiviteit
- Inventariserend

3 *Soort / vorm van het meetinstrument*

- Vragenlijst
- *Opbouw vragenlijst* → totaal 36 items op de domeinen: lichamelijke, geestelijke en sociale gezondheid, verdeeld over de subcategorieën:
Fysiek functioneren (10 items); Rolbeperkingen door fysieke problemen (4 items); Rolbeperkingen door emotionele problemen (3 items); Vitaliteit (4 items); Geestelijke gezondheid (5 items); Sociaal functioneren (2 items); Pijn (2 items); Algemene gezondheidsbeleving (5 items); Gezondheidsverandering (1 item).
Naast de schaalscores kunnen ook een Physical Component Score en een Mental Component Score berekend worden.
- *Invulinstructie* → Gesloten vragen in te vullen door de patiënt over standpunten t.a.v. de eigen gezondheid. De tijdsperiode waarover de gezondheidsperiode geëvalueerd wordt bedraagt in de standaardversie vier weken.
- *Meetniveau* → per item: wijze score (variabel); meetniveau nominaal en ordinaal
- *Meetniveau* → totaalscore: een deel van de ruwe scores wordt hercodeerd. De itemscores worden gesommeerd tot schaalscores en getransformeerd naar een honderd puntsschaal.¹
(De SF-36/RAND-36 scores worden zodanig getransformeerd dat een hogere score duidt op een betere gezondheidstoestand.)

4 *Verkrijgbaarheid*

- *Opvraagbaar bij* → www.meetinstrumentenzorg.nl
- *Geschatte kosten* → gratis te downloaden
- *Copyright* → ja; op de site van RAND Health staan de voorwaarden beschreven die aan het gebruik van de SF-36 verbonden zijn:
https://www.rand.org/health-care/surveys_tools/mos/36-item-short-form/terms.html

5 *Methodologische kwaliteit*

De SF-36/RAND36 is veelvuldig onderzocht, zowel in de algemene populatie als in allerlei diagnosecategorieën. In de COSMIN database⁵ waren op de het moment van de zoekactie (mei 2023) > 300 systematic reviews te vinden waarin de SF-36/RAND-36 beschreven is.

6 *Hanteerbaarheid / feasibility*

- *Taal* → origineel in het Engels, vertaald in het Nederlands
- *Benodigheden* → vragenlijst, scoreformulier en gebruikershandleiding
- *Randvoorwaarden* →
- *Benodigde tijd* → 9 minuten⁶
- *Gebruikershandleiding* → digitaal verkrijgbaar via:
https://tools.kenniscentrumsportenbewegen.nl/wp-content/uploads/sites/16/handleiding_rand36_2e_druk.pdf
In de handleiding zijn de oorspronkelijke gegevens uitgewerkt.

7 *Normgegevens*

- In de herziene handleiding (2012) wordt beschreven dat er vooralsnog onvoldoende gegevens zijn om normgroepen te construeren.⁶

8 *Overige gegevens*

- De RAND-36 en de SF-36 zijn twee meetinstrumenten die in de originele versie alleen van elkaar verschillen in de wijze waarop sommige schaalscores berekend worden. In het Nederlands zijn er tevens verschillen in de vertalingen.
- De SF-36/RAND-36 bevat zowel positief als negatief geformuleerde antwoorden, zodat voor het berekenen van een score een deel van de antwoorden gehercodeerd moet worden.⁶
- De SF-36 kan tevens online worden afgenomen via: <https://www.orthotoolkit.com/sf-36/>⁷
- Er bestaat een verkorte versie met 12 items: SF-12⁸
- De SF-36 en SF-12 staan ook beschreven in de Database Rehabilitation Measures.^{9,10}
- Een syntax om de SF-36/RAND-36 te analyseren in SPSS is beschreven.¹¹

9 *Literatuurlijst*

1. van der Zee IK, Sanderman R. Het meten van de algemene gezondheidstoestand met de RAND-36: een handleiding. Groningen: Rijksuniversiteit, Noordelijk Centrum voor Gezondheidsvraagstukken; 1993. Beschikbaar via: https://richtlijndatabase.nl/uploaded/docs/Revalidatie/rand-36_handleiding.pdf?u=1QyWrt [Geraadpleegd op: 15 mei 2023]
2. Ware JE jr., Sherbourne CD. The MOS 36-item short-form health survey (SF-36): I. Conceptual framework and item selection. *Medical care*. 1992;30(6):473-483.
3. Hays RD, Sherbourne CD, Mazel RM. The rand 36-item health survey 1.0. *Health economics*. 1993;2(3):217-227.
4. Aaronson NK, Muller M, Cohen PD, Essink-Bot ML, Fekkes M, Sanderman R, Sprangers MA, te Velde A, Verrips E. Translation, validation and norming of the Dutch language version of the SF-36 Health Survey in community and chronic disease populations. *Journal of clinical epidemiology*. 1998;51:1055-1068.
5. COSMIN. SF-36 - 36-item Short Form Health Survey [alias: RAND-36][alias: Medical Outcomes Study (MOS) SF-36] Beschikbaar via: [SF-36 - 36-item Short Form Health Survey \[alias: RAND-36\]\[alias: Medical Outcomes Study \(MOS\) SF-36\] - COSMIN database Search Results](#) [Geraadpleegd 15 mei 2023].
6. van der Zee IK, Sanderman R. Het meten van de algemene gezondheidstoestand met de RAND-36: een handleiding. 2^e dr. Groningen: UMCG/Rijksuniversiteit, Research Institute SHARE; 2012. Beschikbaar via: https://tools.kenniscentrumsportenbewegen.nl/wp-content/uploads/sites/16/handleiding_rand36_2e_druk.pdf [Geraadpleegd op: 15 mei 2023]
7. OrthoToolKit. SF-36. Available from: <https://www.orthotoolkit.com/sf-36/> [Geraadpleegd op: 15 mei 2023]
8. Cheak-Zamora NC, Wyrwich KW, McBride TD. Reliability and validity of the SF-12v2 in the medical expenditure panel survey. *Qual Life Res*. 2009 Aug;18(6):727-735.
9. Shirley Ryan AbilityLab. Medical Outcomes Study Short Form 36. Available from: <https://www.sralab.org/rehabilitation-measures/medical-outcomes-study-short-form-36> [Geraadpleegd op: 15 mei 2023]

10. Shirley Ryan Abilitylab. Short Form 12 item (version 2) Healty Survey. Available from: <https://www.sralab.org/rehabilitation-measures/short-form-12-item-version-2-health-survey> [Geraadpleegd op: 15 mei 2023]
11. Greenberg E. Files in the Project SSTRIVE directory. Available from: [Project SSTRIVE Home Page \(asu.edu\)](#) [Geraadpleegd 15 mei 2023]